

Ознайомчий тур
XI Української олімпіади з лінгвістики
21 і 22 жовтня 2023 р.

Розв'язки задач

1. Трумай

Іменники:

будинок	pike
дитина	axos
дівчина	dinoxо
індіанець	adis
курка	karakarako
м'яч	pola
ніж	tahu
олень	yayanke
сковорода	atlat
сукня	mut

Прості числівники:

один	mihin
два	huch
три	huchtahme

Числівники від шести до восьми творяться шляхом дописування **apa wakpechkun** — додавання п'яти — до відповідного простого числівника.

Будова словосполучення:

числівник — іменник — показник числа.

У багатьох мовах, зокрема і в українській, частина граматичних властивостей іменника залежить від того, позначає цей іменник живу істоту (людину або тварину) чи щось неживе (предмет або явище). Так само і в мові трумай показник числа наявний лише для іменників, що позначають істот — і лише тоді, коли істот кілька.

Із числівником «два» показником числа є **a**, тоді як із більшими числівниками — **wan**. Подібне явище можемо виділити і в українській мові. З меншими числівниками (два/дві, три, чотири) ми вживаємо одні форми множини, а з більшими — децю інші:

два / три / чотири будинки	п'ять / шість / сім будинків
дві / три / чотири курки	п'ять / шість / сім курок
два / три / чотири індіанці	п'ять / шість / сім індіанців

Завдання 1:

mihin karakarako	одна курка
huch axos a	дві дитини
huchtahme mut	три сукні
mihin apa wakpechkun tahu	шість ножів

Завдання 2:

одна дитина	mihin axos
дві сковороди	huch atlat
два олені	huch yayanke a
три дівчини	huchtahme dinoxho wan
шість будинків	mihin apa wakpechkun pike
сім індіанців	huch apa wakpechkun adis wan
вісім м'ячів	huchtahme apa wakpechkun pola

2. Абетка Брайля

Слова записують зліва направо. Кожній літері кирилиці відповідає своя комбінація з крапок, розміщених у два стовпці і три рядки (при цьому не всі літери мають крапки у кожному з рядків і стовпців):

а	•	н	⠠
г	⠠	о	⠠
д	⠠	р	⠠
з	⠠	с	⠠

Те, який запис відповідає якій саме літері, вивести, спираючись лише на завдання 1, неможливо. Але розв'язати задачу — зокрема і перше завдання — дозволяє наявність завдання 2: існує лише один спосіб розставити відповідності між літерами та їхнім записом таким чином, щоб усі слова з другого завдання набули змісту.

Завдання 1:

1	⠠⠠⠠	зона
2	⠠⠠⠠	роса
3	⠠⠠⠠	доза
4	⠠⠠⠠	нога
5	⠠⠠⠠	сода
6	⠠⠠⠠	гора

Завдання 2:

7	⠠⠠⠠	нора
8	⠠⠠⠠	орда
9	⠠⠠⠠	осад
10	⠠⠠⠠	град
11	⠠⠠⠠	озон
12	⠠⠠⠠	рана

3. Киргизька мова

Голосні звуки можна поділити на три окремих серії з двох звуків у кожній — «нижчого» та «вищого» — таким чином, що в кожному слові усі голосні завжди належать до однієї і тієї ж серії. Позначимо нижчі та вищі голосні як V_n та V_v відповідно:

V_n	V_v
а	ы
е	и
ө	ү

Будова словосполучення:

- 1) присвійний займенник (якщо e)
- 2) корінь іменника — присвійний суфікс (якщо e) — відмінкове закінчення (якщо e).

Іменники:

веретено	ийик
качка	өрдөк
книга	китеп
мішок	кап
риба	балык
серце	жүрөк

Присвійні займенники та іменникові суфікси:

	Займенник	Суфікс
мій	менин	$-V_v M$
твій	сенин	$-V_v H$
його	анын	$-V_v$

Перед присвійним суфіксом кінцевий приголосний основи одзвінчується.

Відмінкові закінчення:

називний відмінок	—
давальний відмінок	$-K V_n$
місцевий відмінок	$-T V_n$
аблатив (<i>від ...</i>)	$-T V_n H$

Після присвійного суфікса перший приголосний відмінкового закінчення одзвінчується.

Завдання 1:

кап	мішок
китепке	книзі
анын жүрөгү	його серце

Завдання 2:

від веретена	ийиктен
твоя риба	сенин балыгың
у моїй качці	менин өрдөгүмдө